P9_TA(2021)0452

Eiropas izglītības telpa: kopīga holistiska pieeja

Eiropas Parlamenta 2021. gada 11. novembra rezolūcija par Eiropas izglītības telpu: kopīga holistiska pieeja (2020/2243(INI))

(2022/C 205/02)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. un 166. pantu,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktu un Protokolu (Nr. 2) par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 14. pantu,

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāra pirmo principu,

— ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un jo īpaši ceturto ilgtspējīgas attīstības mērķi,

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (COM(2020)0625),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu "Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam. Izglītības un apmācības pārveide digitālajam laikmetam" (COM(2020)0624),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija paziņojumu "Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai" (COM(2020)0274),

— ņemot vērā Komisijas 2018. gada 22. maija paziņojumu "Spēcīgākas Eiropas veidošana: jaunatnes, izglītības un kultūras politikas nozīme" (COM(2018)0268),

— ņemot vērā Komisijas 2017. gada 14. novembra paziņojumu "Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru" (COM(2017)0673),

— ņemot vērā Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) ([1]),

— ņemot vērā Padomes 2021. gada 17. maija secinājumus par to, kā ar taisnīgumu un iekļautību izglītībā un mācībās veicināt panākumus izglītībā ikvienam ([2]) un secinājumus par iniciatīvu "Eiropas universitātes" — Veidot tiltu starp augstāko izglītību, pētniecību, inovāciju un sabiedrību: pavērt ceļu jaunai dimensijai Eiropas augstākajā izglītībā ([3]),

([1]) OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.
([2]) OV C 221, 10.06.2021., 3. lpp.
([3]) OV C 221, 10.06.2021., 14. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 11. novembris

— ņemot vērā Padomes 2009. gada 12. maija secinājumus par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā ("ET 2020") ([4]),

— ņemot vērā Padomes 2018. gada 22. maija ieteikumus par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanā ([5]) un par pamatkompetencēm mūžizglītībā ([6]), 2018. gada 26. novembra ieteikumu par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu ([7]), 2019. gada 22. maija ieteikumu par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām ([8]) un par visaptverošu pieeju valodu mācīšanai un apguvei ([9]), kā arī 2012. gada 20. decembra ieteikumu par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu ([10]),

— ņemot vērā 2015. gada 17. marta Parīzes deklarāciju par pilsoniskuma un kopēju brīvības, iecietības un nediskriminācijas vērtību sekmēšanu ar izglītības palīdzību,

— ņemot vērā *Eurydice* 2021. gada 24. marta ziņojumu "Skolotāji Eiropā: karjera, attīstība un labklājība", un pētījumus, ko Iekšējās politikas ģenerāldirektorāta struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments publicējis 2020. gada oktobrī "Ceļā uz Eiropas izglītību — kritiskas perspektīvas attiecībā uz nākotnes izaicinājumiem" un 2021. gada maija pētījumu "Izglītība un jaunatne Eiropā pēc Covid-19 krīzes — krīzes ietekme un politikas ieteikumi",

— ņemot vērā Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departamenta 2021. gada februārī publicēto pētījumu *"Making the European Education Area a reality: state of affairs, challenges and prospects"* (Eiropas izglītības telpas īstenošana: pašreizējā situācija, izaicinājumi un izredzes),

— ņemot vērā Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Strukturālās un kohēzijas politikas departamenta 2018. gada maijā publicēto pētījumu pat Eiropas identitāti,

— ņemot vērā 2021. gada 25. marta rezolūciju par digitālās izglītības politikas veidošanu ([11]),

— ņemot vērā 2018. gada 11. decembra rezolūciju par izglītību digitālajā laikmetā: problēmas, iespējas un gūtā pieredze ES politikas izstrādē ([12]),

— ņemot vērā 2018. gada 12. jūnija rezolūciju par izglītības modernizēšanu Eiropas Savienībā ([13]),

— ņemot vērā Reģionu komitejas 2021. gada 19. marta atzinumu par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam ([14]),

— ņemot vērā Reglamenta 57. pantu,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A9-0291/2021),

A. tā kā ikvienam ir tiesības uz izglītību, kā arī uz pieeju arodmācībai un izglītības turpināšanai;

([4]) OV C 119, 28.5.2009., 2. lpp.
([5]) OV C 195, 7.6.2018., 1. lpp.
([6]) OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.
([7]) OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.
([8]) OV C 189, 5.6.2019., 4. lpp.
([9]) OV C 189, 5.6.2019., 15. lpp.
([10]) OV C 398, 22.12.2012., 1. lpp.
([11]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0095.
([12]) OV C 388, 13.11.2020., 2. lpp.
([13]) OV C 28, 27.1.2020., 8. lpp.
([14]) OV C 175, 7.5.2021., 6. lpp.

B. tā kā Eiropas integrācijas process, ES vienotais tirgus un citas ES politikas jomas lai arī sadrumstalotā veidā. bet tomēr ir veicinājušas tādas Eiropas izglītības telpas dabisku attīstību, kas vēsturiski balstīta uz Eiropas humānisma tradīcijām, pamattiesībām un pamatvērtībām;

C. tā kā galīgais mērķis ir izveidot augšupēju Eiropas izglītības telpu (EEZ) ar kopējiem Eiropas politikas mērķiem, kas garantēs kvalitatīvu, iekļaujošu un pieejamu izglītību, pastiprinās labas prakses apmaiņu un nodrošinās efektīvu Eiropas mobilitātes satvaru, bet, lai to panāktu, ir jānovērš pastāvošie šķēršļi, jāliek lietā Eiropas instrumenti un jāatbalsta politikas attīstība valstu un Eiropas līmenī, lai izglītības sistēmas būtu piemērotas klimata krīzes risināšanai un sekmīgai zaļajai un digitālajai pārveidei;

D. tā kā izglītība vispārīgi būtu jākonceptualizē kā mūžizglītība, sākot no pirmsskolas izglītības līdz augstākajai izglītībai, aptverot arī arodizglītību un arodapmācību, kā arī neformālo izglītību un ikdienējo mācīšanos, un tās mērķim jābūt caurviju prasmju apgūšanai, lai ikvienam dotu iespēju attīstīt personīgo un profesionālo potenciālu, pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrībā un sekmīgi tikt galā ar pāreju uz darba tirgu;

E. tā kā, lai risinātu ES un tās dalībvalstīm pašlaik aktuālos jautājumus, kas ietver zemu konkurētspēju, klimata pārmaiņas, sabiedrības digitālo pārveidi, dažādus ekstrēmisma, populisma un dezinformācijas veidus, uz pierādījumiem balstītas izglītības noniecināšanu un pastāvošās nevienlīdzības palielināšanos saistībā ar Covid-19 pandēmiju, var būt nepieciešama pienācīga un saskaņota rīcība Eiropas līmenī;

F. tā kā pandēmija ir negatīvi ietekmējusi visu izglītības nozari, jo atšķirības izglītības infrastruktūrā, speciālajās zināšanās un piekļuvē resursiem dalībvalstīs un starp tām, kā arī starp dažādiem izglītības līmeņiem un veidiem Covid-19 pandēmijas laikā ir kļuvušas vēl izteiktākas, galvenokārt pieaugošās nevienlīdzības dēļ, arī tāpēc, ka cilvēkiem no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides nebija piekļuves IT infrastruktūrai, un tas ir negatīvi ietekmējis izglītības pieejamību;

G. tā kā klātienes izglītība joprojām ir būtiska gan izglītojamā intelektuālajai, gan personīgajai izaugsmei;

H. tā kā Parlaments ir aicinājis dalībvalstis par prioritāti noteikt ieguldījumus izglītībā un apmācībā, piemēram, attiecīgajām politikas jomām piešķirot vismaz 10 % no to nacionālajiem atveseļošanas un noturības budžetiem, un ir pieprasījis ievērojami lielāku budžetu Erasmus+ programmai, apsverot izglītības izdevumus kā ieguldījumu mūsu kopējā nākotnē ([15]), nevis kā izmaksas, jo tikai tā būs iespējams panākt, ka sabiedrība ir ilgtspējīgāka, digitālāka un ciešāka; tā kā Parlaments ir prasījis, lai ieguldījumi izglītībā un apmācībā būtu būtiska daļa no Komisijas instrumenta *NextGenerationEU*;

I. tā kā kvalitatīviem ieguldījumiem izglītībā ir liela atdeve, taču ar izdevumu palielināšanu izglītībai vien nepietiek, lai sasniegtu vēlamos rezultātus; tā kā privātās izglītības atdeves vidējais rādītājs pasaulē pēdējās desmitgadēs ir bijis augsts un stabils ([16]);

J. tā kā vajadzīga lielāka atzinība skolotāja profesijai, kas piedzīvo krīzi, un nepieciešami motivēti un kompetenti skolotāji un pasniedzēji, kā arī vairāk tālākizglītības; tā kā starp dalībvalstīm ir vērojamas būtiskas atšķirības skolotāju sākotnējā izglītībā un ievadīšanā darbā, darba apstākļos, atlīdzībā, novērtēšanā, karjerā un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanā; tā kā 2018. gadā tikai 40,9 % skolotāju ES vismaz vienu reizi, esot studenta, skolotāja vai abu nosaukto statusā profesionālos nolūkos pabijuši ārpus savas valsts ([17]);

K. tā kā Boloņas procesa ilgtermiņa centienu rezultātā ir gūti panākumi Eiropas augstākās izglītības telpas izveidē, progress panākts arī tās īstenošanas gaitā gūto atziņu iedzīvināšanā; tā kā ir jāpopularizē Eiropas universitātes, jo tās veicina Eiropas izcilību un ES ģeopolitisko lomu;

([15]) Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par digitālās izglītības politikas veidošanu.

([16]) Psacharopoulos, G. un H. A. Patrinos (2018) "*Returns to Investment in education: A Decennial Review of the Global Literature*", Pasaules Bankas grupa, 2018. gada aprīlis.

([17]) Eurydice 2021. gada 24. marta ziņojums "*Teachers in Europe, careers, development and well-being*".

Ceturtdiena, 2021. gada 11. novembris

L. tā kā profesionālā izglītība un apmācība nav pietiekamā mērā atzīta kā izvēles un izcilības ceļš, kas ir līdzvērtīgs citiem izglītības ceļiem; tā kā, neraugoties uz Kopenhāgenas procesā panākto progresu, joprojām pastāv daudzi šķēršļi izglītojamo mobilitātei, tostarp mācekļu ilgtermiņa mobilitātei;

M. tā kā dalībvalstis nav pilnībā sasniegušas sistēmas "Izglītība un apmācība 2020" mērķus un kritērijus, jo īpaši mērķi uzlabot taisnīgu un kvalitatīvu izglītību, samazināt to personu skaitu, kas priekšlaicīgi pamet izglītību un apmācību, un nodrošināt, ka to 15 gadus veco jauniešu īpatsvars, kuriem ir nepietiekamas prasmes lasīšanā, matemātikā un zinātnē, ir zemāks par 15 %,

N. tā kā kvalitatīvu datu un statistikas datu par izglītību un apmācību vākšana ir priekšnoteikumiem, lai labāk izprastu attiecīgās problēmas un atšķirības ES, kā arī lai palīdzētu tās risināt;

O. tā kā digitālā izglītība un pienācīgas digitālās prasmes būtu jāuzskata nevis par esošo mācīšanās un mācīšanas metožu apakškopu vai alternatīvu, bet gan par daļu no uz nākotni vērstas izglītības, vienlaikus uzsver klātienes mācīšanās nozīmi; tā kā krietnām divām trešdaļām eiropiešu (42 %) nav pat digitālo pamatprasmju un dalībvalstīs un starp tām ir vērojamas lielas atšķirības; tā kā Prasmju programmas mērķis ir nodrošināt, ka 70 % cilvēku 16–74 gadu vecumā līdz 2025. gadam ir digitālās pamatprasmes, paredzot vidējo pieaugumu par 2 procentpunktiem gadā salīdzinājumā ar vidējo ikgadējo pieaugumu par 0,75 procentpunktiem no 2015. līdz 2019. gadam;

P. tā kā EIT sniedz nozīmīgu iespēju plašākai starptautiskai sadarbībai,

Nepieciešamība pēc Eiropas izglītības telpas (EIT)

1. uzsver kvalitatīvas, mācību maksas ziņā pieņemamas un iekļaujošas izglītības nozīmi, kas ir pieejama ikvienam visā dzīves laikā, un to, ka EIT iniciatīvai būtu jānodrošina plašākas un labākas iespējas izglītojamajiem ES studēt, mācīties, veikt pētniecību un strādāt, lai kur viņi dzīvotu, jāuzlabo mācību mobilitāte, jāsekmē regulārs un jēgpilns attiecīgo iesaistīto dialogs un jārada tāda vide, kurā prasmes, kvalifikācija, diplomi un grādi tiek atzīti un novērtēti visā Eiropā;

2. uzsver, ka līmenis, kādā notiek atgriešanās izglītībā, joprojām ir ļoti augsts un līdz ar to vairāk izglītības un apmācības visumā spēcīgi korelē ar sabiedrības attīstību un ekonomisko izaugsmi, lielāku vienlīdzību, augstāku dzīves līmeni ikvienam un labākām profesionālajām un personiskajām izredzēm individuālā līmenī; tādēļ uzsver, cik nenovērtējama nozīme ir izglītībai, apmācībai un mācībām, kam vajadzētu būt pieejamām visiem, jo tās ir vissvarīgākie sabiedrības progresa un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes virzītājspēki; uzskata, ka EIT var uzņemties un tai ir jāuzņemas nepieredzēta loma izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošanā visā ES;

3. uzsver EIT lomu lielākas un labākas izglītojamo, izglītotāju un zināšanu plūsmas nodrošināšanā, Eiropas piederības un pilsoniskās apziņas veicināšanā, tiesību un vērtību garantēšanā un taisnīgu un vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanā; uzsver, ka, izmantojot tās daudzveidības bagātību un apmainoties ar labu praksi, lai stātos pretī šī brīža un nākotnes izaicinājumiem, Eiropai ir potenciāls kļūt par īstenu izglītības lielvaru;

4. uzskata, ka izglītībai un kultūrai ir būtiska nozīme, lai panāktu personīgo un sociālo progresu un labklājību, veicinātu Eiropas pilsoniskumu, uzlabotu sociālo kohēziju, veicinātu darbvietu radīšanu, taisnīgi un ilgtspējīgi sekmētu Eiropas ekonomisko un sociālo labklājību un nodrošinātu, ka ES ir pasaules mērogā konkurētspējīga un noturīga dalībniece, kam raksturīga aktīva uzņēmējdarbība, kas virza zaļo un digitālo pārkārtošanos;

5. prasa izmantot daudzās Eiropas pievienotās vērtības iespējas, ko sniedz izglītība, jo īpaši izmantojot mobilitāti un paraugprakses apmaiņu, un šajā ziņā īpaši svarīga loma ir programmām "Erasmus+" un Eiropas Solidaritātes korpusam;

6. aicina izveidot skaidrāku un spēcīgāku EIT ģeopolitisko dimensiju, lai ES varētu stratēģiski izmantot savu izglītojošo ietekmi uz savām tuvākajām kaimiņvalstīm un partneriem;

Iestāžu un ieinteresēto personu pieeju tuvināšana

7. ņem vērā ar EIT saistīto redzējumu un pieeju daudzveidību, kas vēsta par kopīgu vēlmi dot jaunu impulsu Eiropas projektam; uzskata izglītību par Eiropas projekta īstenošanas stūrakmeni, kurā ES loma cita starpā ir vērsta uz atbalstu un koordinēšanu labas prakses apmaiņā starp dalībvalstīm, kopīgu standartu veicināšanu un esošo nepilnību novēršanu, savukārt izglītības saturs un mācību metodes joprojām ir valstu kompetencē; uzsver, ka, lai izveidotu kopīgas pieejas un rastu risinājumus kopīgām problēmām, ir vajadzīga ciešāka sadarbība izglītības jomā visā Eiropā un ārpus tās;

8. atzinīgi vērtē Komisijas centienus veicināt EIT, taču vienlaikus norāda, ka ir vajadzīga visaptverošāka pieeja, kas prasa jēgpilnu sadarbību un koordināciju starp visiem dalībniekiem un dažādām ieinteresētajām personām, tostarp izglītības un apmācības kopienu, vecāku apvienībām, sociālajiem partneriem, arodbiedrībām, jaunatnes organizācijām, cilvēkiem, kas strādā ar jauniešiem, un pilsonisko sabiedrību; aicina uz lielāku atvērtību inovatīvām idejām, lai nodrošinātu, ka EIT turpina attīstīties un kalpo par stimulu plašākām un spēcīgākām partnerībām, tostarp starp publisko un privāto sektoru, un lielākai sinerģijai starp ieinteresētajām personām;

9. atzinīgi vērtē Padomes atbildi uz Komisijas priekšlikumiem, jo īpaši uzsvaru, kas likts uz arodizglītību, adodapmācību un mūžizglītības pieejamību, kam jābūt mācību maksas ziņā pieejamām ikvienam, īpaši ES tālākajos reģionos;

10. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos līdz 2025. gadam izveidot EIT; brīdina, ka Komisijas priekšlikumi joprojām ir nevis konkrēts politikas ceļvedis, bet drīzāk stratēģisks plāns; tādēļ ierosina noteikt skaidras vidēja termiņa un ilgtermiņa prioritātes ar sasniedzamiem mērķiem un termiņiem veicamajām darbībām, tostarp skaidri noteiktiem starpposma mērķiem, kas bez nevajadzīgas kavēšanās veidos dažādus īstenas EIT pamatelementus un vienlaikus respektēs dalībvalstu fiskālās spējas;

11. uzsver, ka steidzami jāizstrādā kopēja īstenošanas stratēģija un ceļvedis, kurā būtu iesaistītas ES iestādes, dalībvalstis un visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp vietējās un reģionālās iestādes un pilsoniskā sabiedrība, un noteikti to attiecīgie pienākumi un iespējas; uzstāj, ka EIT vajadzētu būt skaidrai un pieejamai, kam jāatspoguļojas visos pārvaldības līmeņos;

Redzējuma īstenošana: kopējās stratēģiskās prioritātes un ES līmeņa mērķi

12. uzsver potenciālu, kāds piemīt Eiropas politikas koordinācijas instrumentiem, tostarp atvērtajai koordinācijas metodei un Eiropas pusgadam, EIT kopīgo mērķu sasniegšanā; atgādina par Eiropas pusgada nozīmi ES izglītības jomas politikas sekmīgā īstenošanā, vienlaikus atzīstot, ka tas sākotnēji bija iecerēts kā instruments ekonomikas politikas koordinēšanai visā ES, lai nodrošinātu, ka valdības ievēro fiskālo disciplīnu;

13. prasa visām ES iestādēm un dalībvalstīm vienoties par kopēju redzējumu, prioritātēm, mērķiem un kritērijiem attiecībā uz EIT, vienlaikus atzīstot Eiropā pastāvošo daudzveidību;

14. uzsver, ka ir svarīgi, lai EIT pamatprincips būtu akadēmiskā brīvība un pedagogu darbības autonomija;

15. aicina izmantot sinerģiju starp EIT, Eiropas Pētniecības telpu un Eiropas augstākās izglītības telpu, kā arī starp dažādām ES programmām; prasa vēl vairāk stiprināt tādas programmas kā "Erasmus+", "Apvārsnis Eiropa", "Radošo Eiropu", Eiropas Solidaritātes korpuss, "Digitālā Eiropa" un "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības", lai no tām spētu gūt ieguvumus visi skolotāji, izglītības darbinieki, izglītotāji, cilvēki, kas strādā ar jauniešiem, kā arī ikviens, kas mācās;

16. uzsver, ka iekļautībai jābūt EIT centrālajai dimensijai un priekšnosacījumam, kas ļautu nodrošināt kvalitatīvu izglītību ikvienam; uzsver, ka nevienu nedrīkst atstāt novārtā, ka katram izglītojamajam ir talants un ka jārespektē un jānovērtē katrā cilvēkā atšķirīgais; uzsver, ka progresu kopējo mērķu sasniegšanā var panākt tikai ar visaptverošāku pieeju;

17. uzsver, ka ir svarīgi mācību procesā galveno uzmanību pievērst izglītojamajam; uzsver, ka ir vajadzīga pielāgota pieeja neaizsargātām grupām, tostarp personām ar jebkāda veida invaliditāti vai mācīšanās spēju atšķirībām, piemēram, personām ar kādu no autisma spektra problēmām vai personām ar augstu potenciālu, un ka ir jāveicina piekļuve EIT visā skološanās laikā; aicina Komisiju apspriesties ar visām ieinteresētajām personām, tostarp studentu asociācijām, pedagoģiskā atbalsta ekspertiem, izglītojamo ar īpašām vajadzībām aprūpētājiem un pārējiem, īpaši, kad runa ir par Eiropas līmeņa universitāšu un arodapmācības ekselences centru veidošanu;

18. ļoti atzinīgi vērtē mērķus, kas izvirzīti jaunajā ES stratēģiskajā sistēmā mūžizglītībai un apmācībai, uz kuru attiecās Padomes 2021. gada 19. februāra rezolūcija par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības jomā, kā arī tajā noteiktās piecas stratēģiskās prioritātes, jo īpaši konkrētos priekšlikumus padarīt māceklību un mobilitāti mūža garumā par realitāti visiem;

19. uzsver, ka ir svarīgi uzlabot darba apstākļus un ka skolotājiem un pedagogiem par savu darbu ir jāsaņem pienācīgs atalgojums; mudina dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju ieguldīt skolotāju un pasniedzēju sākotnējā izglītībā, jo īpaši iekļaujot mācību programmās Eiropas dimensiju un transnacionālo mobilitāti, attīstīt prasmes un motivāciju izglītības profesijā, veicināt to, ka tiek atzīta pedagogu sniegtā vērtība sabiedrībai, un stiprināt pedagogu darbības autonomiju; norāda, ka ir svarīgi, ka agrīnās bērnības izglītībā un aprūpē iesaistītie ir ar profesionālu izglītību, jo tikai tā iespējams pienācīgi atzīt un novērtēt viņu darbu, kas ir būtiski nepieciešams bērnu izglītošanā;

20. mudina dalībvalstis veicināt plašsaziņas līdzekļu un informācijas lietotprasmi, kritisko domāšanu un iecietības kultūru kā prioritāti un būtisku instrumentu visos mācīšanās procesa posmos, lai atbildīgiem Eiropas iedzīvotājiem nodrošinātu prasmes, kas viņiem vajadzīgas, lai cīnītos pret pieaugošo dezinformācijas vilni un risinātu 21. gadsimta problēmas;

21. aicina izveidot vienotu satvaru digitālo kompetenču attīstībai; uzsver, ka ir vajadzīga kopīga digitālo prasmju, kvalifikāciju un apliecinājuma dokumentu atzīšanas, validēšanas un sertifikācijas sistēma, lai visā Eiropā samazinātu digitālo kompetenču plaisas un lai visiem izglītojamajiem, īpaši bērniem, būtu pieejams pamata digitālais aprīkojums;

22. uzsver, ka ir jānodrošina ES universitāšu digitalizācija, un atkārtoti aicina izveidot Eiropas augstskolu tiešsaistes platformu; aicina ES atzīt savienojamību un digitālo infrastruktūru par tiesībām, kas izriet no pamattiesībām uz izglītību;

23. pauž gandarījumu par nesenajām izmaiņām Eiropas Pieaugušo izglītības e-platformā un aicina Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūru izvērtēt, kā vēl vairāk palielināt pieaugušo izglītības kopienas atpazīstamību, turpināt tās attīstību un stiprināt tās ietekmi;

24. atbalsta kvantitatīvu rādītāju un kritēriju izmantošanu, pienācīgi ņemot vērā atšķirības starp dalībvalstīm un to iekšienē, kas ļautu pastāvīgi salīdzināt un uzraudzīt dalībvalstu progresu kopīgo mērķu sasniegšanā un stimulēt nākamos politikas pasākumus, bet vienlaikus atkārtoti uzsver vajadzību pēc papildu kvalitatīviem rādītājiem un kritērijiem un brīdina, ka vidējā termiņa mērķi ir pārāk ambiciozi;

25. uzsver nepieciešamību uzlabot vajadzīgo datu vākšanas darbību kvalitāti un palielināt to biežumu, kā arī nodrošināt attiecīgo rādītāju un kritēriju, piemēram, Eiropas prasmju programmā noteiktā mērķa, aktīvu uzraudzību, lai panāktu, ka 50 % pieaugušo iedzīvotāju piedalās mācību pasākumos; mudina Komisiju un dalībvalstis sasniegt vērienīgos mērķus, piemēram, attiecībā uz to skolēnu īpatsvaru, kuriem ir sliktas sekmes, un tiem, kuri priekšlaicīgi pamet skolu, samazinot pirmo kritēriju no 15 % līdz 10 % un otro — no 10 % līdz 5 %;

26. aicina veidot ciešāku sadarbību starp ES un citām organizācijām un iestādēm, piemēram, UNESCO un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju, un aktīvi izmantot un atbalstīt esošos un turpmākos izglītības pētījumus, kas palīdzētu dalībvalstīm noteikt efektīvas politikas reformas; aicina Komisiju un dalībvalstis veikt kopīgus un līdzdalīgus pētījumus par izglītību, skaidri paredzot budžeta līdzekļus un mandātu ES kompetences ietvaros;

27. aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt nepieciešamo finansējumu EIT izveidei, īstenošanai un attīstībai un īpaša finanšu instrumenta izveidei 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmā, lai turpinātu attīstīt EIT un veicinātu savstarpēju kvalifikācijas atzīšanu; atkārtoti aicina vismaz 10 % no Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējuma piešķirt izglītībai, tostarp digitālajai izglītībai, un aicina dalībvalstis būtiski palielināt savus valsts budžeta izdevumus izglītībai, pārsniedzot ES vidējo rādītāju (4,7 % no IKP 2019. gadā);

28. mudina Komisiju un dalībvalstis partnerībā un apspriežoties ar visām ieinteresētajām personām ieviest katastrofu seku mazināšanas stratēģijas izglītības nozarē un uzstāj, ka ir svarīgi, lai tādu krīžu kā, piemēram, Covid-19 pandēmija, gadījumā Eiropas rīcība būtu saskaņota;

Nozarspecifiski pasākumi un apsvērumi

29. uzsver, ka ir svarīgi apgūt svešvalodas, īpaši angļu valodu; uzsver, ka dalībvalstīm ir jārīkojas nolūkā atbalstīt valodu prasmju attīstību visos izglītības līmeņos, bet sevišķi pamatizglītībā un vidējā izglītībā, lai īstenotu Eiropas Padomes mērķi par plurilingvismu un sasniegtu kritēriju, kas paredz to, ka, vēlākais, noslēdzot zemākā līmeņa vidējās izglītības posmu, visiem skolēniem ir pietiekamas vismaz divu citu ES un tās dalībvalstu oficiālās valodas zināšanas;

30. aicina Komisiju izveidot mehānismus, lai dalībvalstis varētu īstenot Padomes ieteikumu par visaptverošu pieeju valodu mācīšanai un apguvei, un attiecīgi uzraudzīt šajā jomā panākto progresu aicina dalībvalstis vākt salīdzināmus datus par valodu apguvi; aicina Komisiju sniegt finansiālu atbalstu skolām, kas māca Eiropas valodu prasmes, jo īpaši to ES pilsoņu dzimtās valodas, kuri dzīvo citās ES valstīs;

31. uzsver, ka ir jāveicina pētniecība un inovācijas izglītības jomā; uzsver EIT lomu progresīvo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta (MI) un robotikas izpratnes, izpētes un pētniecības veicināšanā, ka arī informētības vairošanā par saistītajām iespējām un problēmām izglītības vidē, tostarp izmantojot īpašas doktorantūras studiju programmas visās dalībvalstīs; pauž bažas par to, ka ES kopumā nav pietiekami daudz specializētu MI studiju programmu;

32. atzinīgi vērtē Eiropas profesionālās izcilības centru iniciatīvu, jo šie centri nodrošina nozares struktūru Eiropas līmenī; aicina izveidot Eiropas profesionālās izglītības un apmācības telpu kā neatņemamu EIT daļu; aicina Komisiju un dalībvalstis tiekties uz Eiropas māceklības statūtu izveidi; uzsver, ka ir dalībvalstis, kam jārisina arodizglītības, arodapmācības un duālās izglītības sistēmu pievilcības un prestiža trūkuma problēma; uzsver, ka arodizglītības, arodapmācības sistēmām ir jākļūst vēl vairāk vērstām uz izglītojamo un pielāgojamām, lai tās saskaņotu ar mainīgo vidi darba pasaulē; atkārtoti uzsver rodizglītības, arodapmācības atzīšanas nozīmi un aicina dalībvalstis pienācīgi un pilnībā īstenot attiecīgo Padomes ieteikumu un Eiropas prasmju programmu; uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt elastīgas un modulāras pieejas mācībām, lai izglītojamie spētu apvienot un izmantot dažādas mācību pieredzes un iespējas;

33. uzsver, cik svarīga ir Komisijas un dalībvalstu rīcība augstākajā izglītībā, piemēram, Boloņas procesa nostiprināšana, EIT starptautiskās dimensijas stiprināšana un Eiropas studenta kartes veicināšana, cita starpā izmantojot sinerģiju, ko sniedz esošās ES programmas;

34. mudina, Eiropas Vides aģentūru kļūtu par pagrieziena punktu diplomu un kvalifikāciju atzīšanā visā ES, un aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt ārvalstīs pavadīto mācību rezultātu un studiju periodu automātiskas savstarpējas atzīšanas paplašināšanu, tostarp arodizglītības, arodapmācības jomā un izmantojot Eiropas mikroapliecinājumus;

35. uzsver neformālās un ikdienējās mācīšanās, kā arī brīvprātīgā darba būtisko nozīmi un uzsver nepieciešamību atzīt šādā veidā gūto pieredzi; aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt tā saucamo vieglo prasmju ieguvi visā ES;

36. mudina dalībvalstis īstenot Padomes 2018. gada ieteikumu par pamatprasmēm mūžizglītībā, lai panāktu progresu visās astoņās galvenajās jomās, piemēram, dodot iespējas jauniem izglītojamajiem izglītības laikā gūt vismaz vienu praktisku uzņēmējdarbības pieredzi, un, to darot, uzlabot neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā iegūto kompetenču atzīšanu, lai palielinātu mācīšanās iespēju elastību izglītojamajiem visos vecumposmos; mudina izveidot Eiropas pilsonisko un sociālo kompetenču satvaru, kas palīdzētu novērtēt, veicināt un atzīt ieguvumus, ko sniedz tāda prakse kā jauniešu aktivitāšu mentorings un uzraudzība;

37. uzsver, ka Covid-19 pandēmijas dēļ attālinātas mācības daudziem izglītojamajiem ir kļuvušas par ikdienu; uzsver, ka pamatizglītības un vidējās izglītības jomā tālmācībai arī turpmāk jābūt galējam līdzeklim un jāpapildina klātienes mācīšanās, kas ir būtiska vērtīgu sociālo prasmju mācīšanai; uzsver, ka modernai, jauktai mācību pieejai, kas vērsta uz skolas vecuma audzēkņiem, ir jānotiek galvenokārt klasē un skolotāja vadībā, kurš pedagoģisku iemeslu dēļ var izvēlēties apvienot dažādus rīkus — gan digitālus (tostarp tiešsaistē), gan nedigitālus — kā daļu no mācību uzdevumiem ([18]);

38. aicina dalībvalstis veicināt tādu izglītības saturu, kas informē par klimata pārmaiņām un atbalsta zaļo pāreju, kā arī vairo izglītojamo izpratni par Eiropas zaļo kursu;

39. aicina Komisiju un dalībvalstis novērst dzimumu atšķirības izglītībā, tostarp izglītībā un karjerā zinātnē, tehnoloģijās, inženierzinātnēs, mākslā un matemātikā (STEAM), apkarot dzimumu stereotipus un diskrimināciju un izskaust iebiedēšanu, iebiedēšanu tiešsaistē un citus uzmākšanās, diskriminācijas un vardarbīgas rīcības veidus, lai tā uzlabotu kultūras, etnisko un dzimumu daudzveidību, kā arī iedibinātu labu praksi Eiropas līmenī un apmainītos ar to;

40. atzinīgi vērtē Padomes prezidentvalsts Portugāles apņemšanos izveidot tiešsaistes platformu, kuras mērķis ir atvieglot datu apmaiņu starp dalībvalstīm attiecībā uz problēmām, kas ir saistītas ar jauniešu bezdarbu pandēmijas dēļ;

41. atkārtoti atzīmē, cik nozīmīgi ir masveida atvērtie interneta kursi (MOOC), jo tie ir būtisks elements, lai interaktīvā un piekļūstamā veidā sekmētu darbaspēka kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju; uzskata, ka EIT būtu jāveicina MOOC apguve un attīstība un ka šie mērķi būtu jāatspoguļo Eiropas pieejā mikroapliecinājumiem;

42. norāda, ka patlaban nav vienotas un saskaņotas definīcijas, kas ietvertu terminu "mikroapliecinājumi"; tādēļ uzskata, ka ir jānosaka vienoti ES mēroga standarti, lai efektīvi veicinātu to savstarpēju atzīšanu dalībvalstu starpā, kā arī lai nodrošinātu, ka darba devēji uzticas to vērtībai;

Pārvaldības sistēma

43. aicina Komisiju un dalībvalstis līdz 2022. gada beigām izveidot konkrētu Eiropas izglītības telpas stratēģisko satvaru 2030. gadam (EEASF 2030) ar visaptverošu vadības, uzraudzības un izvērtēšanas mehānismu saskaņā ar ANO 4. ilgtspējīgas attīstības mērķi (nodrošināt iekļaujošu, vienlīdzīgi pieejamu, kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas visiem) un Eiropas sociālo tiesību pīlāra pirmo principu; atzinīgi vērtē EIT koordinācijas komitejas priekšlikumu likt pamatus strukturētam un sistemātiskam pārvaldības satvaram; uzsver konferences par Eiropas nākotni nozīmi, lai apspriestu Eiropas izglītības programmu risināšanu nākotnē un politikas attīstību;

44. mudina Komisiju un dalībvalstis precizēt, kāda veida līdzdalība tiek prasīta no dalībvalstīm un citiem pārvaldības līmeņiem, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā arī ES iestādēm, un izstrādāt efektīvus daudzlīmeņu pārvaldības pasākumus, kuros ievērota subsidiaritāte, vienlaikus cenšoties radīt Eiropas pievienoto vērtību;

45. vēlas noskaidrot, kāds līdzdalības līmenis tiek sagaidīts no ieinteresētajām personām, izglītības nozarēm, kas līdz šim nav bijušas pietiekami pārstāvētas, un attiecīgajiem pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem; uzsver, ka pārvaldības satvarā jāiesaista visas ieinteresētās personas, kas darbojas kādā no izglītības jomām, tostarp cilvēki, kas strādā ar jauniešiem, jaunatnes organizācijas un vecāku asociācijas;

([18]) Sk. Komisijas 2021. gada 5. augusta priekšlikumu Padomes ieteikumam par jaukto mācīšanos augstas kvalitātes un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (COM(2021)0455).

46. aicina Komisiju izveidot EIT platformu kā interaktīvu publisku vārteju, lai atbalstītu dalībvalstis un ieinteresētās personas informācijas apmaiņā un veicinātu sadarbību un labas prakses apmaiņu; uzskata, ka šādai platformai vajadzētu būt pienācīgi finansētai un pieejamai visās ES oficiālajās valodās;

47. uzsver, ka tautas skaitīšana Eiropā, datu vākšana un pētniecība par teritoriālajām vajadzībām un praksi izglītības jomā visā ES ir būtiska prioritāte gan izglītības sistēmām, gan arī dalībvalstīm;

Eiropas dimensijas izglītībā palielināšana

48. uzsver nepieciešamību nodrošināt Eiropas dimensiju izglītībā, vairāk iekļaujot tieši Eiropas perspektīvu mācību programmās un skolotāju apmācībā, kas aptvertu visus skolotājus, izglītotājus un izglītojamos kā no formālās, tā neformālās un arodizglītības, arodapmācības vides, cita starpā īstenojot Žana Monē vārdā nosauktās darbības un izmantojot skolotāju akadēmijas; ierosina šīs skolotāju akadēmijas dēvēt par "Comenius Teacher Academies"; atbalsta vienotas sistēmas izveidi skolotāju kvalifikācijas veidošanai un attīstīšanai visās dalībvalstīs;

49. uzsver nepieciešamību izglītojamajiem sniegt visaptverošas zināšanas par Eiropas vēsturi un (materiālo un nemateriālo) kultūras mantojumu un veicināt kritisku Eiropas atmiņu un vēsturisko apziņu, kas balstītos pamatvērtībās, kas ir ES izveides pamatā; aicina Komisiju, dalībvalstis un Eiropas Padomi sadarboties Eiropas vēstures un kultūras mantojuma izglītības jomā visā ES un uzsver, ka ir vajadzīgs mērķtiecīgs finansējums un iniciatīvas, lai palielinātu pētniecību par Eiropas vēsturi, kā arī lai popularizētu Eiropas vēsturi, ņemot vērā mūsu kontinenta vēstures sarežģīto raksturu;

50. prasa Komisijai un dalībvalstīm izveidot vienotu sistēmu zināšanu apguvei par ES visos attiecīgajos izglītības līmeņos un jomās; uzsver, ka izglītojamie ir jāiepazīstina ar Eiropas integrācijas procesu, ES iestādēm un politiku, tiesībām, kas izriet no ES pilsonības, un to, kā aktīvi piedalīties ES demokrātiskajos procesos;

51. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt visaptverošu Eiropas stratēģiju un vienotu satvaru pilsoniskuma izglītībai ar Eiropas dimensiju, tostarp, lai būtu iespējams apgūt zināšanas par tādām Eiropas vērtībām kā cilvēka cieņa, demokrātija, tiesiskums, cilvēktiesības un vienlīdzība, lai veicinātu labas prakses apmaiņu un kopīgu pedagoģisko materiālu un pieeju izstrādi; šajā sakarā aicina Komisiju izpētīt iespēju izveidot pilsoniskuma izglītības darba grupu, lai koordinētu šo uzdevumu un uzlabotu piekļuvi izglītībai par pilsoniskumu Eiropā, lai veicinātu Eiropas pilsonisko kultūru un piederības sajūtu Eiropai, papildinot vietējo, reģionālo, valsts un globālo dimensiju;

o

o o

52. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.